

ASOCIACE SAMOSTATNÝCH ODBORŮ

**STAV A VÝVOJ KONTROLY BEZPEČNOSTI A OCHRANY
ZDRAVÍ PŘI PRÁCI ZA ROK 2017
V ODBOROVÝCH ORGANIZACÍCH ASOCIACE
SAMOSTATNÝCH ODBORŮ**

Zpracovali:

Ing. Jaromír Šedivec, JUDr. Petr Kožmín, Ing. Jaroslav Hotový

ODBOROVÉ SVAZY SDRUŽENÉ V ASOCIACI SAMOSTATNÝCH ODBORŮ

- ODBOROVÝ SVAZ PRACOVNÍKŮ ZEMĚDĚLSTVÍ A VÝŽIVY – ASO ČR
- ODBOROVÉ SDRUŽENÍ ŽELEZNIČÁŘŮ
- ODBOROVÉ SDRUŽENÍ ZAMĚSTNANCŮ FINANČNÍCH ORGÁNŮ
- LÉKAŘSKÝ ODBOROVÝ KLUB – SVAZ ČESKÝCH LÉKAŘŮ
- REGIONÁLNÍ ODBOROVÝ SVAZ ROSA
- ČESKÝ ODBOROVÝ SVAZ ENERGETIKŮ
- ODBOROVÝ SVAZ ZAMĚSTNANCŮ POJIŠŤOVEN

a dalších šest odborových svazů

• KONTROLNÍ PŮSOBNOST SVAZOVÉ INSPEKCE

- vyplývá z platných právních předpisů a jiných dokumentů (§ 322 zákoníku práce, judikatura NSS, náleží ÚS, Smlouva o úhradě nákladů vzniklých odborovým organizacím podle § 322 ZP, uzavřená mezi MPSV a odborovým svazem, z vnitřních dokumentů odborových svazů
- vyplývá z kolektivních smluv a kolektivních smluv vyššího stupně
- vyplývá z podnětů a stížností zaměstnanců a členů odborových organizací

VÝZNAMNÉ ORGANIZACE POKRYTÉ KOLEKTIVNÍ SMLOUVOU VYŠŠÍHO STUPNĚ NEBO KOLEKTIVNÍ SMLOUVOU SDRUŽENÉ V:

- Zemědělském svazu České republiky
- Svazu zemědělských podnikatelů
- všechny prodejny společnosti Billa s.r.o.
- všechny prodejny společnosti Penny Market
- TPCA – automobilka
- Správa železniční dopravní cesty, s.o.
- České dráhy, a.s.
- ČD Cargo, a.s.
- Skanska, a.s.
- Dopravní zdravotnictví, a.s.

SVAZOVÍ INSPEKTOŘI ASO

- V rámci ASO působí celkem 17 svazových inspektorů bezpečnosti práce.
- Každý svazový inspektor má zpravidla předepsáno provedení 1,5 až 2 kontroly týdně.
- Svazoví inspekteři jsou specializováni podle své působnosti, někteří mají kvalifikaci osoby odborně způsobilé v prevenci rizik, jeden svazový inspektor je soudním znalcem v oblasti BOZP.

DOBROVOLNÍ INSPEKTOŘI BOZP

- V rámci odborových organizací (místní organizace) sdružených v Asociaci samostatných odborů působí také tzv. dobrovolní inspektoři BOZP. V roce 2017 jich bylo **478**.
- Pro tyto dobrovolné inspektory se pořádají vzdělávací semináře, vydávají metodické materiály (brožury, desatera, vzory vnitřních předpisů, vzory k provádění prověrek BOZP apod.)

KONTROLNÍ ČINNOST SVAZOVÝCH INSPEKTORŮ ASO

- Kontrolní činnost svazových inspektorů byla prováděna na základě zákonného zmocnění, zpravidla po předchozím oznámení zaměstnavatelům.
- Výstupem z každé kontroly byl písemný zápis nebo kontrolní protokol, obsahující i doporučení a navržené termíny k odstranění zjištěných závad a nedostatků.
- V případech zjištění závad, které bezprostředně mohly ohrozit životy a zdraví zaměstnanců, bylo vyvoláno jednání o okamžitém odstranění této závady.
- V roce 2017 bylo svazovými inspektory sdruženými v ASO provedeno celkem **1412** kontrol nad stavem BOZP.

SVAZOVÁ INSPEKCE A ZAMĚSTNAVATELÉ

- V roce 2017 nebyl zaznamenán případ, kdy by nebylo přiznáno odborovým orgánům právo vykonávat kontrolu nad stavem bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v rozsahu stanoveném v § 322 zákoníku práce.
- Pozitivně lze hodnotit, že odborové organizace projevují stále větší zájem o zapojení v oblasti BOZP, například byla zaznamenána účast zástupce odborové organizace na většině prověrkách.
- V roce 2017 bylo v rámci kontrolní činnosti nad stavem BOZP u zaměstnavatelů zjištěno celkem **2289** závad a nedostatků. Opakoval se rozdílný přístup zaměstnavatelů k jejich odstraňování, když mnohé závady se neustále opakovaly.

OBLAST ŠETŘENÍ PRACOVNÍCH ÚRAZŮ

- V roce 2017 se svazoví inspektoři ASO přímo účastnili šetření celkem **68** pracovních úrazů (s hospitalizací nad 5 dní, ostatních).
- V roce 2017 se nestal žádný smrtelný pracovní úraz ani nebyla zjištěna nemoc z povolání.
- Průběžně byl svazovou inspekcí kontrolován postup šetření, objasňování a odškodňování vybraných pracovních úrazů s cílem dosažení co nejvyšší úrovně odškodnění a způsob přijímání opatření proti opakování pracovních úrazů u zaměstnavatelů

NEJČASTĚJŠÍ ZDROJE A PŘÍČINY PRACOVNÍCH ÚRAZŮ PODLE POZNATKŮ SVAZOVÉ INSPEKCE

- materiál, břemena, předměty
 - pád na rovině, z výšky, do hloubky, propadnutí
 - stroje, přístroje a nářadí
-
- nepředvídatelné riziko práce nebo selhání lidského činitele
 - Používání nebezpečných způsobů práce
 - jiný, blíže neurčený zdroj
 - špatně nebo nedostatečně odhadnuté riziko
 - ohrožení zvířaty

DALŠÍ ČINNOST SVAZOVÉ INSPEKCE

- lektorská a školící činnost (pořádání odborných kurzů a seminářů v rámci odborového svazu i pro odbornou veřejnost)
- publikační činnost v odborných a svazových periodikách a na webových stránkách
- vydávání odborných stanovisek
- poradenské, konzultační a servisní dny v rámci působnosti odborových svazů
- metodická činnost ve vztahu k odborovým orgánům a organizacím
- účast při kolektivním vyjednávání
- odpovědi na dotazy zaměstnanců, členů a funkcionářů odborových svazů
- posuzování a připomínkování návrhů právních předpisů a vnitřních předpisů zaměstnavatelů
- zvyšování a prohlubování kvalifikace svazových inspektorů

ČASTO SE VYSKYTUJÍCÍ ZÁVADY

- **Nedostatky v systému prevence rizik** (podceňování rizikových faktorů, formálnost, nesoulad se skutečností, absence systematického přístupu, neprovádění aktualizace, neseznamování zaměstnanců s riziky apod.).
- **Oblast poskytování OOPP** (nedostatky v evidenci, týkající se hospodaření s OOPP, nestanovení způsobu, podmínek a doby používání, povinnost udržování OOPP v použitelném stavu je přenesena na zaměstnance, tolerance k nepoužívání OOPP apod.).
- **Školení zaměstnanců v oblasti BOZP** (nedostatky ve formě, srozumitelnosti a obsahové náplni školení, nedostatky v dokumentaci o školení, neověřování znalostí zaměstnanců, nedostatečná aktualizace osnov školení atd.).
- **Oblast pracovní doby** (tlak zaměstnavatele na přesčasovou práci).
- **Tolerance zaměstnavatele** k porušování právních a ostatních předpisů v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.
- **Nedostatečná nebo chybějící dokumentace** strojů a zařízení, nedostatečné provádění kontrol a revizí (chybějící záznamy).

- **Nedostatečně zpracované nebo chybějící** pracovní postupy, provozní řády, návody k obsluze.
- **Nedostatky a závady** v oblasti stavu komunikací, přístupových cest a podlah (neschůdnost, narušený povrch, otvory atd.).
- **Nedostatky v oblasti skladování** (chybějící označení, přetěžování, nevhodné ukládání manipulačních jednotek, zastavěnost uliček, používání nevhodných skladovacích jednotek atd.).
- **Nedostatky v oblasti hygieny práce** (plísň, nedostatečné osvětlení a větrání, nevhodný stav sanitárního a pomocného zařízení, podceňování ergonomie práce, nedostatečné řešení psychické a zrakové zátěže, chybějící harmonogramy úklidu na pracovištích).
- **Pohyb a práce osamocených zaměstnanců** na pracovištích se zvýšeným rizikem.
- **Oblast pracovní úrazovosti** (neohlášení PÚ odborové organizaci ze strany zaměstnavatele, přílišná ingerence pojišťovny do šetření, objasňování a odškodňování pracovních úrazů, nedostatečný zájem ze strany odborových organizací o šetření pracovních úrazů atd.)

CO BY BYLO POTŘEBA ZLEPŠIT?

- V legislativní oblasti pokračovat v přípravě nových a kvalitních prováděcích právních předpisů (stávající již nelze novelizovat).
- Nadále vyvíjet úsilí o vyřešení problematiky tzv. **úrazového pojištění** (motivační prvky pro zaměstnavatele, finanční prostředky do oblasti BOZP atd.).
- Větší podpora ze strany státu směrem k orgánům inspekce práce, orgánům ochrany veřejného zdraví a svazovým inspekcím odborových svazů (finanční prostředky, personální posílení, propagace činnosti atd.).
- Podpora státu v oblasti poskytování pracovnělékařských služeb (vzdělávání, finanční podpora, motivace).

Děkujeme za pozornost!

ASOCIACE SAMOSTATNÝCH ODBORŮ